

Да 50-годдзя БССР і Кампарты Беларусі віцебскі мастак І. Бароўскі рыхтуе серыю графічных лістоў «З гісторыі Віцебска». У гэтай серыі адлюстраваны вузлавыя моманты гісторыі горада за паўстагоддзя Савецкай дзяржавы — гадзі рэвалюцыі і грамадзянскай вайны, перадаенныя мірныя пляцгодкі і вырабаваны Валікай Айчынай, сённяшні дзень. Мастак маркуе выканаць усе лісты ў тэхніцы лінаграфіі. Прапануем увазе чытачоў некалькі эскізаў да серыі «З гісторыі Віцебска» [гушы].

ПА ВЫСТАВАЧНЫХ ЗАЛАХ

ГОМЕЛЬСКІЯ ВЕРНІСАЖЫ

50-годдзя БССР і Кампарты Беларусі гомельскія мастакі прысвяцілі даве выстаўкі. На адной паказвалі творы графікі і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, на другой — жывяны і скульптурны.

Парадавалі глядачоў вядомыя лінаграфію А. Мельніка «Клятва», «У лазоры», «Мед-сестра», «Рэйкавая вайна», «Герой Савецкага Саюза Ян Налепка». Перад намі — вобразы народных мсціўцаў — партызан Вялікай Айчынай вайны і нашых сучаснікаў, людзей не-маладога веку, якія шмат перажылі і шмат чаго зробілі ў імя Айчыны. Гэтыя работы простыя па нармах, змястоўныя, выклікаюць на розум. А. Мельнік здолеў перадаць атмасферу вёскаўных дзён барацьбы народа за сваю свабоду і незалежнасць.

Гераічная тема гучыць і ў такіх партрэтных кампазіцыях А. Мельніка, створаных нядаўна, як «Дзед Талаш», «Вера Харужая», «Намандзір палескага партызанскага злучэння Вітроў», «Герой Савецкага Саюза Барынін». Праўда, не ўсе лісты мастака адлюстравалі завершеныя, не ва ўсіх дастаюць да глыбока раскрыты характары.

Шмат работ прадставілі акаварэлісты. Цяжкі партрэт дзю-жына М. Ягорава («Ліна»), «Аляксандра», «Святлана», «Валія». У іх мажорныя колеры лад, прывабныя абліччы нашых юных сучаснікаў, але, на жаль, характары персанажаў не заўсёды раскрыты да канца.

Добрае ўражанне пакідаюць пейзажы акаварэлістаў Ц. Карлава, В. Кароткага, Р. Ландарскага, Ф. Махашова. Мастакі па-рознаму падыходзіць да раскрыцця вобразаў прыроды. В. Кароткі аддае перавагу шматпланавым кампазіцыям, шмат гуанію колераў («Дарога», «Разліў на Дняпро»). Асабліва хочацца адзначыць ягоны пейзаж «Мокрая дарога», у якім адчуваецца лад, строй, стан прыроды, яе жыццё, сувязь з унутраным светам чалавека. Для Р. Ландарскага, наадварот, характэрная мажорнасць колераў, гучныя мажорныя спалучэнні, рэзкія колеры ўпады. І ў кампазіцыі па-бачыць яго не выключна па характары асобных частак, а па агульным характары вобразаў.

Сучасны гэтым вобразам і беларускім жанчынам, прысвечанай кар'ерам дзяўчынак, што раілі ўсе нягоды ваеннага часу. Нельга не адзначыць, аднак, што не ўсе вобразы палатна аднолькава глыбока раскрытыя.

«З песняў грамадзянскай вайны» — так называюць карціны аб камсамольцах С. Гарачаў. Яна вабляе рамантычнае ўзнёсласцю.

Кампазіцыя Г. Мілкова «Каля старых акалоў» — цікавая па задуме. Мастак імкнецца паказаць зямлю, якая і сёння нясе на сабе раны вайны, нагадае пра грозныя бурны, што прайшлі па ёй, расказаць пра людзей, што ніколі не забудуць часны грозныя выпрабаванні. Задум пацарапала глыбока раскрыцця псіхалогіі салдата, за

плячым акало — жаліткі лес. Вось гэтая задача ў творы не-дываршана. Да таго ж невыразны колеры лад палатна.

Большага чамал глядачы ад партрэтаў.

«Партрэт Героя Савецкага Саюза Р. Дзмісенкі» работы Б. Кузняцова нагадае фатаграфію. Крыху лепшы ў мастацкім жаночы партрэт — «Ларыса», «Тацяна» — у іх адчуваецца чэпльна да чалавека, любоў да натуры.

Партрэтны работы паказаў В. Крылоў. Яго «Музыка», «Восень», «Маці» мажорныя па гучанні, па каларыце. Але бяда ў тым, што колеры рашэнне для В. Крылова становіцца самацелью (тут, на мой погляд, прама залежнасць у манеры пісьма ад Урублева). Да таго ж не бачым у гэтых партрэтах глыбокай распаўсюду характараў.

Жывяныя пейзажы выдзяляюцца «Жытнёвыя сады» Д. Алейніка, «Вясна» М. Казакевіча. Яны яркія па колерным вырашэнні, з пэўным настроем. Добрае ўражанне пакідае трыпцік «Вясна Палесся» заслужанага дзеяча мастацтваў БССР В. Філіпавіча.

Вельмі цікавае раздзел скульптуры. Эскізы ў Гомелі майстры гэтыя віды мастацтва, але актывнага ўдзелу ў выстаўках яны не прынялі. Разам з творамі графікі і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва экспанавалася толькі «Маці мацяроў» А. Дабравольскага — твор невыражаны па задуме, безадназначны (не знаходжу іншага слова) па выкананні. Работа ўяўляе сабой нейкі клубок, пазабавены і намяку на формы чалавечага цела. Прэтэнзія аўтара на нейкую «філасофію» засталася толькі прэтэнзіяй.

Разам з жывяніцамі паказалі свае творы скульптары Д. Папоў (малды помнік загінуўшым воінам — трохфігурная кампазіцыя), А. Дабравольскі (бюст з серыі «Мой сучаснік»), І. Ратніцкі (разьба па дрэве «Мой бацька»). Работы гэтыя не вызначаюцца глыбінёй распаўсюду зместу, чалавечы характары.

Вось, уласна, і ўсе ўражанні ад аб'ектаў выставак. Патэна на шмат работ. Сярод іх ёсць творы сапраўды професійна-навыя. Але мала, вельмі мала новых работ на тэмы нашай сучаснасці. Так, у экспазіцыі жывяніц — у адной тэматычнай карціне, якая была б прысвечана стваральнай працы сённяшняга дня.

Аб'екты гомельскія выстаўкі пераконваюць, што перад мастакамі вобласці з усёй вострыяй стаіць задача стварэння новых твораў высокага грамадзянскага гучання, адольных раскрыцця вельняна пераўтварэння на роднай зямлі за паўстагоддзя Савецкай дзяржавы.

А. ШНЬПАРКОВ.

Ролі, ролі, ролі... У іх — сэнс жыцця, радэсць і гора, мінуты сапраўднай асады і горч расчаравання ў, бязмернае шчасце поспеху і цяжкі роздум, народжаны няўдачай.

Ларыса і Харыта Ігнатаўна Агулава ў «Беспасажніцы», Луіза ў «Каварстве і каханні» і Дзіяна ў «Сабука на сене», Віла і Себасцьян у «Дванаццатой ночы», Анна Карэніна і Ваза Жалезнова, Мірандзіна ў «Тракішчыцы» і Гандрыя ў «Каралі Ліры», гаспадыня Ніскавоўры ў «Каменным гнязде» і Любоў Ярава, мадам Стасель у «Порт-Артуры» і Надзежда Пятроўна ў «Брэскай крэпасці», Сонька ў «Арыстартах» і Тацяна ў «Разломе»... Ролі, ролі, ролі... Іх сыграно больш як восемдзесят. І за кожнай — бяссонныя ночы, нялёгка праца, роздумы, заўсёды непакоя мастака.

Ганна Браніславаўна Абуховіч працуе трыццаць гадоў у Рускай тэатры імя М. Горькага, з якім не заўсёды завязала свой лёс. Уступіла яна ў труп стая актрысы — у славы спектаклі М. Ахлопова «Арыстарты» яна сыграла ролю Сонькі і тэатральная Масква атала яе поспех.

Трыццаць гадоў на сцэне — гэта сапраўды творчы пошыв, Асабліва, калі на плечы актрысы ўкладваецца адназначна задача — быць галоўнай выканаўцай галоўных роляў. Цяпер Ганна Браніславаўна Абуховіч — народная артыстка рэспублікі, прызначаная майстар, чыё выдатнае дараванне і ўменне ствараць закончы сцэнычны вобраз шматрозна адзначалі і глядачы і тэатральная грамадасць Масквы і Ленінграда, Львова і Нікалаева, Баку і Расстова, Рыгі і Таліна, Вільнюса і Калінінграда, Горькага і Кіева, Саратава і Куйбышава. Перада мной вялікая п'яка з рэцэнзіямі.

Спектакль «Варвары»: «...Ігра народнай артысткі БССР Г. Абуховіч — сапраўднае ўпрыгожанне спектакля. Надзежда Манахова ў гэтых выкананні — чалавек рамантычны, мітэслы, які шукае і не знаходзіць у жыцці тых ідэалаў, якія яна стварыла сабе на модных раманах («Бугская зяря» — г. Нікалаев), Бахінская газета «Молодежь» Азербайджан» рэзюмэ спекуляцыі «Каменнае гняздо»: «Удаўная гаспадыня Ніскавоўры ў выкананні народнай артысткі БССР Г. Б. Абуховіч. Гэта разумная і валавая жанчына, якая ў імя багачы не ўсё жыццё заступыла ў сабе голас сэрца». «Вольныя сцэнічныя тэмперамент, прычым голас, уменне глыбока раскрыць вобраз багачэйша тэхніка ў спалучэнні з добрымі сцэнічнымі дзеясловамі паказваюць глядачу. Асабліва ўдалася Г. Абуховіч ролю Вілы і царыцы Ірыны» — пісала львоўская газета «Свабодная Украіна».

Мы працуем разам з Ганнай Браніславаўнай не адзін год, і мяне, шыра каячы, заўсёды здзіўляе, калі актрыса, якая ўжо завязвала любоў і прызнанне глядачоў, актрыса-майстар, ставіцца да кожнага свайго новай ролі так, нібы яе прадстаўляе першы дэбют.

Памятаю, як яна рыхтавала ролю Філамены Мартурана ў аднайменнай п'есе Эдуарда дэ Філіпа. Ганна Браніславаўна лі-

Нашы мастацтва

У Мінскай бібліятэцы імя М. Горькага адрылася вялікая выстаўка, прысвечаная юбілею рэспублікі і Кампарты Беларусі. На яе стэндах шырока прадставлены фотарэпартажы і газеты розных гадоў, кнігі, брашуры і іншыя матэрыялы, якія расказваюць аб слаўным паўвеквым шляху Савецкай Беларусі.

Тут ёсць працы па гісторыі Беларусі, запісы і ўспаміны змагаюцца за Савецкую ўладу на Мінскай, адзін з рэзюмэ расказвае аб рэвалюцыйнай дзейнасці і знаходжанні ў БССР М. В. Фрунзе, Я. М. Сярдэлова, М. І. Калініна, А. Ф. Міслюкова і іншых вядомых партыйных і дзяржаўных дзеячоў.

Выстаўка шырока адлюстравала і развіццё ўдзельна эканамічнай, навукай, культуры і мастацтва Беларусі за гады Савецкай ўлады.

«Савецкай Беларусі 50 год» — так называецца выстаўка кніг, часопісаў, плакатаў, якія адрыліся ў гонар юбілею ў Маладзечанскім універсітэце-планавым тэхнікуме. Увагу наведвальнікаў тут прыцягваюць кнігі «Барацьба за Савецкую ўладу», «У барацьбе за сацыялізм», «Крайна Савецкая», «Работы класавых і іншых вядомых пэрсаналяў рэспублікі».

Раздзел беларускай савецкай літаратуры прадставлены шматлікімі творами Яні Купалы, Якуба Коласа, Пятруся Броўкі, Мікася Лынькова, Івана Шамякіна і іншых вядомых пісьменнікаў рэспублікі.

На стэндах выстаўкі можна таксама ўбачыць плакаты, прысвечаныя 50-годдзю з дня народжання І. С. Пятруся Броўкі, І. С. Пятруся Броўкі і 30-годдзю народнай дзейнасці Кіраваўскага Лявона Іосіфавіча Матусевіча. Юбілейна створана звыш стаў кароткаметражны фільм «Савецкая ўлада ў Беларусі Івану Адамавічу Міхаленку, Васілю Фрамуціну Шаранговічу і іншым тэатральным рэвалюцыйнай гвардыі».

Каленцый аб'яднання «Летапіс» студыі «Беларусьфільм» адзначыў 30-годдзю народнай дзейнасці Кіраваўскага Лявона Іосіфавіча Матусевіча. Юбілейна створана звыш стаў кароткаметражны фільм «Савецкая ўлада ў Беларусі Івану Адамавічу Міхаленку, Васілю Фрамуціну Шаранговічу і іншым тэатральным рэвалюцыйнай гвардыі».

Рэжысёр шэрагу віталі прадставілі творчы саюз рэспублікі, прызначаны на чале кінамагарафістаў Украіны, Казахстана, Кіргізіі, Латвіі, Эстоніі, Ленінграда, Сявдлаўскага, Павлова.

У Дому работнікаў мастацтва адрылася сустрэча тэатральна-грамадскага стаяцы з дырэктарам інстытута дзяржаўнай энергетыкі А. БССР акаварэлістам А. Крапіным. Удзельнікі стварэння прайшай і свеце атамнай электрастанцыі Андрэй Капітанавіч расказаў аб вынарыстанні атамнай энергіі ў мірных мэтах, пра сустрэчу з Іяло Кюры, падзяліў уражанні ад паездак на навуковыя канферэнцыі ў Англіі, Францыі, Аўстрыі і Японіі.

У дні падрыхтоўкі да юбілея рэспублікі Будучышча сельская бібліятэка і культурна-адукацыйна-масавых мерапрыемстваў у тэатры за апошні час тут прадведзены тэматычны вечар «Арыстарты» і «Варвары» Ірыны, да камуністна-навукова-папулярных кінастужак («Саўгас», «Рос», «Пініска вясня», «Чырвоныя чарадзейніцы»), а таксама каля двухсот кінакасетаў.

Работнікі бібліятэкі ўмела вынарыстоўваюць многія формы прапаганды беларускай літаратуры і мастацтва. «Кніжніца», «Мой сучаснік», «50 год Беларускай ССР», спецыяльныя стэнд «Радзіма, маля акало».

Да паслуг чытачоў падрыхтаваны таксама тэматычныя папкі «Мой сучаснік» у беларускай літаратуры, «Кніжніца», «Мой сучаснік», «Рэспубліка, у якой ты жывеш».

Усю сістэму Савецкай дэпутатаў працоўных Беларускай ССР узначальвае Вярхоўны Савет, які з'яўляецца вышэйшым прадставіцым органам улады Беларускага народа, які выказвае і ажыццяўляе яго волю і суверэнітэт.

У Вярхоўны Савет абраны 421 дэпутат. Гэта рабочыя, калгаснікі, партыйныя і савецкія работнікі, вучоныя, пісьменнікі, настаўнікі, урачы і г. д.

Сіла Савецкай — у цеснай і непарушнай сувязі з масамі. Органы Савецкай улады ў нас, працягуюць абіраючыся не пастаянна і паўсадымію падтрымку народа, на вачы ў яго, пад яго кантролем, што дзавяле працоўным, гаворачы словамі У. І. Леніна, усё ведаць, аб усім маркаваць, на ўсё ісці свядома.

Дэмакратычная сутнасць нашай улады не толькі ў самым шырочным прадставіцтвам народа. Яна ў пастаянным кантролі выбарчыцы. Летас, напрыклад, са справаздачай перад выбарчыцыма выступілі 1877 выканкомаў Савецкай дэпутатаў працоўных. Ды не аднойчы. Сходы са справаздачамі гэтых выканкомаў былі праведзены 9755 разоў. На іх прысутнічала амаль паўтара мільёна выбарчыцаў.

Сацыялістычная дэмакратыя няспына развіваецца і ўдасканальваецца. У апошнія гады прыняты меры па далейшай дэмакратызацыі грамадскага ладу. У прыватнасці, значна пашыраны правы саюзных рэспублік.

Ужыты захады па пашырэнні ролі і паўнамоцтваў Савецкай Сістэмы сведчанне гэтага пастановы ЦК КПСС «Аб пашырэнні работ сельскіх і пасяльскіх Савецкаў».

Народ — гаспадар усюго. Гэта асноўны тэзіс сацыялістычнай дэмакратыі. Кожны крок у гэтым з'яўляецца з ідэяй і справай нашай партыі, Ленінскай партыі, партыі камуністаў, робіць усё, каб прыпынкі сапраўды народнага кіравання шырыліся і ўдасканальваліся.

НАШЫ МАСТАЦТВА

Уся нацэлена на апусцелы каралеўскі трон, поўная невынарпальнай страцы ў барацьбе за ўладу — шакірская Ганарыя. У выкананні Абуховіч гэта жанчына-тачара не спыняецца ў дасягненні свайго мэты ні перад поспехам, ні перад збойствам.

І ўсё гэта актрыса раскрывае з вялікай псіхалагічнай праўдай, мастацтвам. Яе інтанацыі, жэсты, грим заўсёды падначалены агульнаму ражысёрскаму задуму. Яна адна з першых актрысаў тэатра, якія ніколі не спускалі лаўры «аправершы».

Бязмернаю любоўю Ганна Браніславаўна да свайго тэатра, да свайго справы добра ўгадала мноства рэжысёраў і запарала і ўмясней работы над спектаклямі ў якасці рэжысёра-асістэнта. І тут раскрыліся новыя яе якасці мастака — уменне перадаць свой багаты вопыт і веда творчасцю, асабліва моладзі. Дэсяткі роляў падрыхтавалі мелодыя актрысы пад яе кіраваннем.

Творчасць актрысы ў апошнія гады якасна ўзбагацілася — кожнай ролі яна прадстае на сцэне яшчэ больш сталай, бездкорна професійнай, ладанай і яркай па форме. І абавязак рожысёра — ствараць спектаклі для Г. Абуховіч, каб яна змогла раскрыць як вялікі майстар, грамадзянін, чалавек. Мы, яе калегі па тэатры, верым у яе новыя поспехі і ў дзень нараджэння жадаем ёй новых роляў і доўгага шчаслівага жыцця.

Ю. СІДАРА,
заслужаны артыст БССР.

СТАЛАСЬ ТАЛЕНТУ

Уся нацэлена на апусцелы каралеўскі трон, поўная невынарпальнай страцы ў барацьбе за ўладу — шакірская Ганарыя. У выкананні Абуховіч гэта жанчына-тачара не спыняецца ў дасягненні свайго мэты ні перад поспехам, ні перад збойствам.

І ўсё гэта актрыса раскрывае з вялікай псіхалагічнай праўдай, мастацтвам. Яе інтанацыі, жэсты, грим заўсёды падначалены агульнаму ражысёрскаму задуму. Яна адна з першых актрысаў тэатра, якія ніколі не спускалі лаўры «аправершы».

Бязмернаю любоўю Ганна Браніславаўна да свайго тэатра, да свайго справы добра ўгадала мноства рэжысёраў і запарала і ўмясней работы над спектаклямі ў якасці рэжысёра-асістэнта. І тут раскрыліся новыя яе якасці мастака — уменне перадаць свой багаты вопыт і веда творчасцю, асабліва моладзі. Дэсяткі роляў падрыхтавалі мелодыя актрысы пад яе кіраваннем.

Творчасць актрысы ў апошнія гады якасна ўзбагацілася — кожнай ролі яна прадстае на сцэне яшчэ больш сталай, бездкорна професійнай, ладанай і яркай па форме. І абавязак рожысёра — ствараць спектаклі для Г. Абуховіч, каб яна змогла раскрыць як вялікі майстар, грамадзянін, чалавек. Мы, яе калегі па тэатры, верым у яе новыя поспехі і ў дзень нараджэння жадаем ёй новых роляў і доўгага шчаслівага жыцця.

Ю. СІДАРА,
заслужаны артыст БССР.

ДЗЯРЖАВА — ГЭТА МЫ!

(Заканчана. Пачатак на 1-й стар.)

Савецкая Канстытуцыя гарантуе працоўным нашай краіны самую шырока палітычныя свабоды — словы, друку, сходаў і мітынгаў, вучнёвых шэсцяў і дэманстрацый. У адрозненне ад буржуазных канстытуцый, наша канстытуцыя забяспечвае гэтыя правы і свабоды ў канкрэтных парадуках матэрыяльных сродкаў, у прыватнасці — друкарнямі, паперай, грамадскімі палішканямі, сродкамі сувязі і г. д.

Вялікі Канстытучны рэзольвці прызначаны народы Расіі, Артыкул 123 Канстытучна гарантуе разнапраўнае грамадзянска-СССР незалежна ад іх нацыянальнасці і расы ва ўсіх галінах гаспадарчай, дзяр-

жаўнай і культурнай дзейнасці.

— Дэмакратыя гэта значыць — народнаўладдзе. Як ажыццяўляецца яно ў нас!

— Дарчы, тэрыіям «дэмакратыі» карысталіся яшчэ ў антычныя часы. Не грэбавалі і пазней... Але толькі Валікі Канстытучны ўпершыню ажыццявіў тое, пра што выкамі марылі людзі — ён даў права кожнаму чалавеку практычна ўдзельнічаць у рашэнні грамадскіх спраў, зрабіў уладу роднай і блізкай працоўным.

Народ у нас належыць уся паўната ўлады, якую ён ажыццяўляе праз Саветы — органы народнага прадставіцтва.

У Саветы дэпутатаў працоўных выбарочна лепшыя прадставіцкія рабочыя, сяляны, інтэлігенцыя — людзі самых розных професій. У рэспубліцы працуе і 883 мясцовыя Саветы, у якія абраны 81866 дэпутатаў.

Акрамя абраных прадставіцкіх працоўных, у рабоце мясцовых Савецкаў праз розныя пазаштатныя органы, грамадскія самадзейныя арганізацыі і камісіі прымае ўдзел яшчэ каля мільёна чалавек.

Гэта азначае, што ў рабоце Савецкаў удзельнічае кожны паты ці шосты дарослы чалавек. І ён працягвае сапраўдную школу кіравання дзяржавай. Таго масавага ўдзелу людзей працы ў кіраванні справамі дзяржавы не ведае ды і не можа ведаць капіталістычнае грамадства.

Для сацыялізма ж усё больш шырокае прыктычнае працоўнае кіраванне справамі дзяржавы — заканамернасць і паўсадыміяная неабходнасць. Усім складаным арганізмам сацыялістычнага грамадства нельга кіраваць інакш, як прыцягваючы да кіравання максімальную колькасць працоўнаго горада і вёскі.

НОВАЯ НАЗВА НА АФІШАХ

Прадзісны абласны драматычны тэатр называюць глядачоў з прамярэй гераічнай драмы «Я прысягаў Радзіме», прысвечанай жыццю і баявой дзейнасці дэпутата генерала Карбышава. Аўтар п'есы і пастаюшыяк спектакля — заслужаны дзеяч мастацтваў РСФСР галоўны рэжысёр тэатра А. Струнін.

На здзіку, зробленым пазаштатным фотанараспаўсюдам «Літаратуры і мастацтва» У. Косціным — сцэна са спонтанна ў ролі генерала Карбышава заслужаны артыст Маладзёўскай ССР А. Крацінскі (справа), У. пол Хамутыч — народны артыст БССР Я. Кімберг.

Пры ганцавіцкай музычнай школе ладзіў працаваць першы на Брэстчыне вышэйшы ўніверсітэт культуры. Ленінары яго з'яўляюцца вынаходчыні і студэнты — вынаходчыні музычных і літаратурных твораў. Першая група музычна-літаратурных прапагандаў выйшла ў сьвет рабана. Яны выступалі перад жлебаробамі з лекцыямі аб дасягненнях Беларускай культуры і мастацтва за 50 гадоў Савецкай улады. Пасля лекцыі, як правіла, вынавоўца лепшыя творы Беларускай кампазітараў, пісьменнікаў, драматургаў.

Брыгады вышэйшага ўніверсітэта пабывалі ўжо ў калгасе «Праўда», імя Кірава і іншых гаспадаркаў рабана.

БРАТЭРСТВА НАРОДАЎ—БРАТЭРСТВА ЛІТАРАТУР

моўду. З'езд з'явіўся для мяне свайго роду школай, бо я яшчэ ніколі не ўдзельнічаў у такіх вялікіх, прадстаўнічым і паўнамоцным сходзе, дзе не проста людзі гаварылі з трыбуны, а потым прымавалі рэзалюцыі, а дзе вырашаўся лёс цэлай краіны, цэлага народа.

Прозвішчаў выступаўшых на з'ездзе я, вядома, не памятаю. Але вельмі добра памятаю, што там выступаў Я. М. Сявядлоў, а таксама А. Ф. Мяснікоў — буйны партыйны і савецкі дзеяч таго часу. Я ўжо многае чуў пра гэтых людзей і не мог не ганарыцца тым, што знаходжуся разам з імі на з'ездзе. І не толькі знаходжуся, але і рашаю (хоць бы толькі галасаваннем) важнейшыя дзяржаўныя пытанні пры нарадзэнні новай Беларускай Савецкай Рэспублікі.

Са з'езда я вярнуўся нібы пасталелым, унутрана ўзагачаным. Я пачынаў адчуваць як бы асабістую аднаасэннаць з лёс сваёй Радзімы, за лёс рэвалюцыі і таму бачыў свой абавязак у тым, каб зрабіць іх усё, што ў маіх сілах.

Гэтым жа даўнім другам беларускай літаратуры з'яўляецца Аляксей Суркоў. З гонарам успомніў ён на пасяджэнні пра тое, што пасля арганізацыі Саюза пісьменнікаў СССР ён быў старшынёй Камісіі па беларускай літаратуры, што меў шчасце шмат гадоў быць звязаным моцным асабістым сяброўствам з Янкам Купалам і Якубам Коласам, што шмат пахадзіў дарогамі Беларусі ў самыя суровыя для яе часы — у гады Вялікай Айчыннай вайны. Дарогі тым, гераічнымі людзі, з якімі даводзілася на іх сустрэчках, назаўсёды засталіся ў сэрцы пісьменніка.

Першы матэрыял, які я надрукаваў у чэрвені 1941 года ў «Известиях» (я паехаў карэспандэнтам «Известий» на фронт), быў пра партызан Беларусі. З таго часу я ўсю ваіну з вялікай увагай сачыў за гераічнай барацьбой беларускіх народных месціцаў. І факты гэтай барацьбы былі не маглі не ўразіць.

Аляксей Суркоў лічыць, што беларуская літаратура яшчэ не адлюстравала ў тых маштабах і з той глыбінёй, якіх вымагае гэтая выкародная тэма, партызанскую героіку роднага краю. Беларускім пісьменнікам, у першую чаргу пражаным, гаворыць ён, трэба быць не раз вярнуцца сэрцам да гэтай нябачана слаўнай старонкі ў жыцці нашата народа.

Гэтую думку падтрымаў і С. С. Смірноў.

Мне давялося пазнавацца з Беларусію ўпершыню пасля вайны. Удзячыў я графіну не аднаму, калі асабіста выдатна гісторыя абароны. Брэсцкай крэпасці. Памятаю, я пачаў тады чытаць усё, што напісана на гэтую тэму. І ўзб'юў некалькі артыкулаў з беларускага друку. Спачатку я турбаваўся — як мне змагу чытаць на незнамай мове і каго б мне зацікавіць у якасці перакладчыка. Але калі я ў Мінску ў Ленінскай бібліятэцы разгарнуў беларускі часопіс, то зразумеў, што перакладчык мне непатрэбен — мова аказалася блізкай і зразумелай.

Вось такую ж блізкасць, роднасць я адчуў і пры знаёмстве з народам — уладаром гэтай мовы. Гэта было адчуванне сапраўднага братэрства, братэрства, мацінай за якое не бывае. Уражвае характар беларускага народа. Уражвае сваёй дзівоўнасцю душэўнасцю, дабрамай. Тое, што адбылося ў Беларусі ў гады вайны, з'яўляецца адным з найвялікшых подзвігаў нашата савецкага народа. Да гэтага часу Беларусь — адзіная з савецкіх рэспублік, якая не аднавіла колькасці свайго даваеннага насельніцтва. Да гэтага часу, праз 25 гадоў пасля заканчэння вайны! Ходзіш па беларускай зямлі, і адчуваеш, як моцна паліта яна крываю, колькі герояў народных загінула ў яе лясах, на яе палатках.

Мне давялося напісаць толькі пра адну старонку гераічнай гісторыі барацьбы беларускага народа ў час Айчыннай вайны — пра легендарную абарону Брэсцкай крэпасці. Я ўсё жыццё буду ганарыцца тым, што мне выпала гэты гонар. І я павінен сказаць, што мае таварышы, беларускія пісьменнікі, не толькі не паддаліся ніякаму пацукі раўнасці, калі я пачаў гэтым займацца, — наадварот, я ўвесь час адчуваў іх падтрымку і дружбу, і за гэта я ім шчыра ўдзячны. Але сёння я хачу сказаць, што ў нас яшчэ вельмі многа такога, пра што абавязкова трэба пісаць.

Некалькі дзён назад П. К. Панамарэнка расказаў мне, чаго каштавала ворагу толькі адна партызанская акцыя ў Асіповічах, — гаворыць далей С. С. Смірноў. — У 1943 годзе партызаны ўзвалі стаяў таямніцы са скаратамі. А паблізу стаяў састаў з «тыграмі», які ішоў на Курск — там рыхтавалася вядомае гітлераўскае наступленне. Дык вось у выніку толькі гэтай акцыі сваё наступленне пад Курск гітлераўцы вымушаны былі адкліні на цэлы месяц. Пра гэта гаворыцца ў мемуарах былога гітлераўскага фельдмаршала Модэля і ў іншых кнігах замежных гісторыкаў вайны.

А забойства мінскімі падпольшчыкамі гаўлянтара Кубя і Калі вывучаеш і ўзгаджаеш усё акалічнасці гэтага вядомага акту помсты, то разумеш, якім неабходным ён у той час быў. Гэта быў удар, які на ўвесь свет паказаў, што зямля гарыць пад нагамі ў акупантаў і што не адчуваць ім сябе пераможцамі на беларускай, на ўсёй савецкай зямлі.

Гераічныя людзі ёсць у нас у любым годзе, у любым доме, — падкрэслівае С. С. Смірноў. — Але ў нас яны — у кожнай сям'і. А ішчы раз у сям'і герояў — усё героі, вартыя самай высокай ўзагагары.

Намільні пазі Міхал Хонінаў у час Айчыннай вайны быў у беларускіх лясах партызанам. Да таго ж, Міхал Хонінаў — равенскі Беларускі дзяржаўны ён нарадзіўся, як і БССР. 1 студзеня 1919 года. Цяпер Міхал Хонінаў займаецца ў Маскве на Вышэйшых літаратур-

ных курсах. І прамова яго на пасяджэнні была прасякнута гераічным пацукімі ловамі да беларускай зямлі, да яе гераічнага народа.

У ДНІ, КАЛІ НАРОД! Айчына наша будучы ўрачыста адзначаць 50-годдзе Беларускай Савецкай рэспублікі, спадзяюцца яшчэ адна знамянальная дата — 50-годдзе з дня выхаду ў свет першай беларускай кнігі на рускай мове. Называлася яна «Гімна Купала, беларускі паэт. Избранные стихотворения в переводе русских поэтов под редакцией Ивана Белоусова». У галоднай і халоднай Маскве гадоў грамадзянскай вайны кніжка выйшла ў выданні Беларускага пададзела Народнага камісарыята асветы РСФСР.

Факт гэты ўспомніў, адкрываючы пасяджэнне, старшыня Савета па беларускай літаратуры пры Саюзе пісьменнікаў БССР Яўгеній Мазалькоў, і факт гэты, як слухна адзначыў Я. Мазалькоў, выразна паказвае, што Савецкая ўлада з самых першых гадоў свайго існавання надала перакладам і выданню на рускай мове беларускай літаратуры, які і іншыя літаратурныя народы былой царскай Расіі, важнае дзяржаўнае значэнне.

Першым перакладчыкам і прапагандыстам беларускай літаратуры яшчэ ў дарэвалюцыйны час стаў Максім Горкі. Падтрымка, аказаная Горкім Янку Купалу і Якубу Коласу, адгравала

рарывалася нават у суровую частку Айчыннай вайны. Я. Мазалькоў нагадае, што 3 лістапада 1942 года, калі фашысцкія войскі яшчэ вялі жорсткія атакі на пазіцыі савецкіх войск у Сталінаградзе, калі зыход вялікай рашаючай бітвы яшчэ не быў вырашаны, краіна адзначыла 60-годдзе з дня нарадзіння Якуба Коласа: У «Правду» з'явіўся артыкул пра Якуба Коласа і яго вершы. Адбыліся юблійныя сходы ў Маскве і Ташкенце.

18 мая 1942 года ў Канцэртнай зале П. І. Чайкоўскага ў Маскве адбыўся вечар беларускага мастацтва. У той жа зале 1 ліпеня 1943 года адбыўся вечар, прысвечаны гадавіне з дня смерці Яўгена Купала. На вечары выступілі Аляксандр Фадзееў, Якуб Колас, Міхась Лынькоў. 30 жніўня 1943 года ў парк культуры і адпачынку «Сакольнікі» адбылося выступленне «Пісьменнікі Савецкай Беларусі фронту». Старшынстваваў Аляксандр Фадзееў. Уступнае слова сказаў М. Лынькоў. Разам з беларускімі пісьменнікамі і паэтамі выступалі рускія паэты-перакладчыкі. А вось яшчэ адзін факт: 7 студзеня 1943 г. у Маскоўскім клубе пісьменнікаў адбыўся творчы вечар Арыадэя Куляшова, які прачытаў сваю новую паэму «Сцяг брыгады». З паведамленням аб творчасці Куляшова і аб яго новай паэме выступіў Твардоўскі.

18 студзеня 1944 года ў клубе пісьменнікаў на вуліцы Вароўскага адбыўся вечар, прысвечаны 25-годдзю Беларускай ССР. Старшынстваваў Аляксандр Фадзееў, уступнае слова сказаў Міхась Лынькоў. Выступілі: Якуб Колас, Пятрусь Броўка, Пятро Глебка, Вера Звягінцава, Міхась Клімковіч, Кандрат Крапіва, Арыадэя Куляшова, Яўгеній Мазалькоў, Піліп Пестрак, Марыя Петравых, Пётр Самынін, Максім Танк.

Толькі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны было выдадзена каля 20 кніг беларускіх пісьменнікаў у рускіх перакладах, у тым ліку чатыры зборнікі Яўкі Купала, тры — Якуба Коласа, два — Міхася Лынькова, два — Пятруся Броўкі.

Я. Мазалькоў нагадае: Калі рыхтаваліся Дні беларускай культуры ў Маскве ў студзені 1931 года, «Літаратурная газета» пісала: «...Рускі чытач сустракае Беларускае доўгае малалюдна-рытэматычным, бо ён не меў амаль ніякай магчымасці пазнаёміцца ў перакладах з беларускай літаратурай». Сапраўды, з 1919 да 1931-га, г. зн. за дваццаці гадоў выйшла на рускай мове ўсяго сем кніг беларускіх пісьменнікаў, а іх пяць кніг прозы і два зборнікі вершаў Купала. Трыццаць гэтых кніг — ад трох да сямі тысяч экзэмпляраў. Зараз, напровадзі 50-годдзя Беларускай ССР можна назваць сотні кніг беларускіх паэтаў і пражаных у рускіх перакладах: Бурыні рост выданні беларускай мастацкай літаратуры на рускай мове ў пасляваенны час можна характарызаваць такімі прыкладамі.

У наш час на працягу аднаго года на рускай мове выпускаецца амаль столькі ж кніг беларускіх пражаных, колькі іх было выпушчана за ўвесь даваенны час. Яшчэ больш уражвае рост трыагоў рускіх выданні беларускай літаратуры. Агульны трыах усіх даваенных выданні беларускай прозы не складаў і шасцідзесяці тысяч экзэмпляраў. Кнігі выходзілі, як правіла, трохтысячным, пяцітысячным трыахам. У пасляваенныя гады кнігі Якуба Коласа, Яўкі Купала, П. Броўкі, М. Лынькова, М. Танка, І. Шамякіна, І. Мележа, В. Быкава і іншых вядомых беларускіх пісьменнікаў друкуюцца на рускай мове столькімі і мільённымі трыахамі. Гэта красамовнае сведчанне вельмінага росту беларускай літаратуры і росту сапраўды творчых узаемаўзаяў нашых братніх літаратур, гэта вынік вялікай працы пісьменнікаў-перакладчыкаў, работнікаў выдавецтваў, рэдактараў.

Я. Хялемскі, П. Самынін, В. Карчагін гаварылі на пасяджэнні аб глыбокім творчым задавальненні, што прыносіць ім работа на перакладу на рускую мову беларускага паэтычнага слова.

— Трыацка гадоў таму назад С. Гарадзюк, М. Ісакоўскі і Я. Мазалькоў упершыню прыцягнулі мяне да гэтай работы, адкрыўшы перад мной дзівоўнасць край паэзіі з магутнай народнай асновай, — сказаў П. Самынін. — Мяне адразу ж захапіла стыль беларускай мовы.

Памятаю, з якім удзяманнем і адчуваннем называў перакладаў я вершы Францішка Багушэвіча — паэта вельмінага сільна, песняра народнага смутку, які заўсёды абараняў беднякоў ад судовых зідэкаў царскіх чыноўнікаў, ад прыгнёту бюракратычнага апарату Расійскай імперыі. Такія творы Ф. Багушэвіча, як «Кепска будзе», «У астрозе», «Як праўду шукаць» і іншыя, па сваёй мастацкасці і эманцыянальнасці могуць быць пастаўлены ў адзін рад з вершамі М. А. Някрасава.

Вялікае ўражанне зрабіла на мяне знаёмства з Якубам Коласам. Я з неаслабнаю цікакасцю працаваў над перакладам яго паэм «На шляхах волю», «Новая зямля», «Сымон-музыка», «Рыбакова хата». Перакананы: той, хто не ведае гэтых манументальных твораў, не ведае па-сапраўднаму Беларусі і яе народа. Перакладчыцы на рускую мову гэтых паэм, я пазнаваў глыбінныя працэсы жыцця народа, яго душу, яго запаветныя думы пра справядлівасць і шчасце, яго мары.

Аўтар гэтых сільных кніг быў сціплым, абаяльным чалавекам, працаваў за ім заўсёды было лёгка і прыемна. Я чуў ад яго нямамо выдатных расказаў пра вялікае жыццё, пражытае ім, мудрых заўваг ад кнігах, паэтах, аб майстарстве вершаскладання, аб перакладах. Я многаму навучыўся ў гэтага вялікага мастака. Лічу, што да 90-годдзя з дня нарадзіння Якуба Коласа, якое будзе адзначацца ў 1972 годзе, трэба, апроч усяго, выдаць на рускай мове яго

Сярод самых дарагіх рэліквій у Яўгенія Сямінавіча Мазалькова захоўваецца і гэтая фота — напамінае пра сустрэчу ў 1936 годзе ў Маскве. Справа налева — Янка Купала, Міхась Лынькоў, Яўгеній Мазалькоў і Пятрусь Броўка.

пяцітомны збор твораў, бо да гэтага часу рускі чытач недастаткова знаёмы з багатай творчай спадчынай класіка беларускай літаратуры.

З няменнай цікакасцю перакладаў я вершы і іншых цудоўных беларускіх паэтаў: Пятруся Броўкі, Пятра Глебка, Максіма Танка, Арыадэя Куляшова, Пімена Панчанкі, Максіма Лужаніна, Кастуся Кірэенкі. Гэты спіс можна было б прадоўжыць. Вершы названых паэтаў займаюць дастойнае месца сярод лепшых паэтычных старонак народаў СССР. Аб кожным з іх можна было б напісаць кнігу — такія цікавыя і разнастайныя гэтыя паэты.

Я лічу ўдачай свайго жыцця тую акалічнасць, што лёс звёў мяне з такімі выдатнымі паэтамі. Яны таксама навучылі мяне многаму. Я ад душы раю маладым рускім літаратарам паспытаць з беларускай крыніцы паэзіі, каб адчуць магутнасць і хараватое славянскіх вытокаў мовы і сапраўдную народнасць творчасці. У беларускіх паэтаў яна такая натуральная і такая глыбокая, што я адразу магу пазнаць па адным-двух радках нават у перакладзе раздзіму гэтых вершаў.

50-годдзе Беларускай рэспублікі — наша агульнае свята. У гэтыя дні беларускія паэты могуць з поўным правам сказаць, што яны працавалі добра, што іны заўсёды былі са сваім народам і ў горы і ў радасці, і што іх паэзія любімая народам. А што для паэта можа быць вышэй за такую любоў!

Усім аматарам паэзіі вядома, як многа зрабіў для папулярызацыі беларускага паэтычнага слова сярод рускага чытача паэт Янка Хялемскі. У сваёй усхваляванай прамоўе на пасяджэнні Янка Хялемскі гаварыў аб тым, як далёка сягнула песня Купала і Коласа, песня лепшых прадстаўнікоў сённяшняй беларускай паэзіі.

Нават у далёкім пахурым Лондане я сутыкнуўся з вялікай цікакасцю да беларускага паэтычнага слова. Цэлы вечар наладзіў мы па лонданскіх вуліцах з даўнім майм другам і другам усёй беларускай паэзіі Уладзімірам Мэем і гаварылі пра апошнія вершы Куляшова, пра спалучэнне дэсеннай традыцыі з самай сучаснай, паэтычнай мовай у творчасці Танка, пра пераклады з англійскай паэзіі, зробленыя Язэпам Семіяном і Юркам Гаўруком.

УДЗЕЛЬНІК ПАСЯДЖЭННЯ, прынамсі, беларускія пісьменнікі Пятрусь Броўка, Янка Брыль, Алесь Асіпенка, Ніл Гілевіч адзначылі, што такая шырокая вядомасць лепшых твораў беларускай паэзіі, беларускай літаратуры наогул, не ў маладой ступені тлумачыцца таленавітым перакладам іх на рускую мову. Дзякуючы за гэтыя добрыя і шматлікія пераклады рускім сябрам, беларускія пісьменнікі адзначылі, што і працаўнік беларускай літаратуры німамо зрабіў для таго, каб беларускі чытач мог чытаць на роднай мове лепшыя творы вялікай рускай літаратуры.

Пятрусь Броўка прывёў цікавыя прыклады і лічбы. Першая мастацкая кніга рускага аўтара на беларускую мову была выдадзена ў Маскве ў 1891 годзе Гэта было апавяданне Усевалада Гаршына «Сігнал». Але ва ўмовах царскай Расіі, калі за беларускім народам не прызнавалася права на нацыянальную культуру, не маглі быць і п'янага развіцця мастацкага перакладу на беларускую мову. Таму з 1891 па 1916 год у перакладзе на беларускую мову выдадзена было толькі 6 кніг рускіх аўтараў — невялічкія кніжачкі таго ж Ус. Гаршына, І. Крылова, А. Чэхава.

Пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі разам з хуткім развіццём беларускай літаратуры пачала развіцца перакладчыцкая дзейнасць беларускіх пісьменнікаў. Янка Купала пераклаў «Слова аб палку Ігаравым» і «Меднага конніка», Якуб Колас — «Палтаву», Арыадэя Куляшова — «Яўгенія Анегіна» і «Цыган», Пятро Глебка — «Барыса Годунова», Андрэй Александровіч — «Руслана і Людмілу». Пражачныя творы А. С. Пушкіна — «Капітанскае дачку», «Дуброўскага» і «Станіслава дзядзьчыка» бліскава пераклаў Кузьма Чорны. Шмат твораў А. П. Чэхава выйшла ў перакладзе Н. Крапіва, К. Чорны і К. Крапіва п'яна працаваў таксама ў галіне перакладу рускай класічнай драматыкі.

Усяго з 1917 па 1968 год у Беларусі ў перакладзе з рускай на беларускую мову выдадзена 862 кнігі.

Кнігі А. Пушкіна выдаваліся ў Беларусі 43 разы, Л. Талстога — 42. І. Тургенева — 23, А. Чэхава — 29. Кнігі вялікага пралетарскага

пісьменніка М. Горькага выдаваліся ў нас 81 раз, Ул. Маякоўскага — 18, М. Астроўскага — 14, М. Шалахава — 11, А. Фадзеева — 11.

ШМАТ УВАГІ было аддадзена перспектывам узаемаўзаяў паміж рускай і беларускай літаратурамі.

У Літаратурным інстытуце імя М. Горькага група студэнтаў займаецца цяпер у семінары мастацкага перакладу з беларускай мовы, якім кіруе вопытны перакладчык Я. Мазалькоў. Рэктар інстытута Ул. Шмэнуў, спыніўшыся ў сваім выступленні на рабоце гэтага семінара, гаварыў аб неабходнасці большай увагі да яго як рускай, так і беларускай пісьменніцкіх арганізацый.

Сяргей Баруздын, галоўны рэдактар часопіса «Дружба народов» — часопіса, які німамо зрабіў для шырокай прапаганды лепшага, што з'яўляецца ў беларускай прозе і паэзіі, — гаварыў аб імяненні рэдакцыі часопіса знаёмім рускага чытача не толькі з новымі творами вядомых рускіх чытачоў беларускіх пісьменнікаў, а і адкрываць новыя імяны. Тым больш, што, як правіла, такія адкрыцці бываюць вельмі цікавыя. Надзвычай прыемным, напрыклад, было сёлетнае знаёмства рускага чытача на старонках «Дружбы народов» з паэтам Сяргеем Дзяргаем і пражаным Міхасём Стральцовым.

З цікавымі фактамі даўняй дружбы беларускай і ленынградскай пісьменніцкіх арганізацый, з тым, як думае ленынградскае літаратурнае грамадскае аддзячэнне 50-годдзе БССР, пазнаёмім удзельнікаў пасяджэння Павел Кабзарускі.

Аб тым, як многа твораў беларускай прозы прыцягнула увагу выдавецтва «Советский писатель», расказаў загадчык рэдакцыі прозы народаў СССР выдавецтва С. Кір'янаў.

Існуюць, на жаль, і нявырашаныя пытанні перакладчыцкай практыкі. Пра іх таксама гаварылі удзельнікі сустрэчы.

Янка Хялемскі выказаў неспакой з паводу таго, што перакладаюць беларускую паэзію, ды і прозу, пакуль што найбольш пісьменнікі старэйшага пакалення. Атрад перакладчыкаў амаль не папаўняецца маладымі літаратарамі. Гэта ненармальна ўжо сёння, а заўтра будзе зусім трыаюнка.

Дзімтрыя Кавалёва непакоіць тое, што многія прыметныя беларускія паэты і пражані перакладаюць часам цэлымі калектывамі розных перакладчыкаў, розных паводле здольнасцей і самага характару. Калі менш своеасабытныя паэты ад гэтага губляюць німамо, дык, скажам, Пімен Панчанка да гэтага часу не дышоў да рускага чытача ва ўсёй сваёй непаўторнасці. І Максім Танк часта здаецца звычайным, з'яўляючыся зусім не звычайным, і Аўрамчык, і Кірэенка...

Янка Брыль і Ніл Гілевіч адзначылі, што пры ўсёй вялікай увазе пісьменнікаў Масквы і Ленынграда да новага, што з'яўляецца ў беларускай літаратуры, тым не менш перакладаюцца пакуль што на рускую мову далёка не ўсё, варты перакладу. Асабліва абмяноўчы сваёй увагай перакладчыкі творчасць пісьменнікаў сярэдняга і маладошага пакаленняў.

Узаемныя пераклады, — лепшая форма ўвагі, — сказаў Ніл Гілевіч. — Я не барусу перакладчыц туг рускіх пісьменнікаў — сяброў Броўкі, Танка, Куляшова, Брыля, Мележа, Шамякіна. Амаль легенды ходзяць пра дзівоўнасць лічэўнаго дружбаў Святлова і Панчанкі. На вялікі жаль, у сярэдзіні і больш маладым пакаленням гэтыя асабытныя накіткі, асабытныя сяброўствы ўзаемаадносінны не дасягнулі той ступені, як сярод старэйшых таварышаў. Хто з сучасных маладых рускіх пісьменнікаў можа так, як Суркоў, палічыць дзесяткі імен сваіх сяброў сярод беларусаў? Я не ведаю такіх.

Ці няма на гэта якіх-небудзь аб'ектыўных прычынаў? Або ў адказнасці толькі самі маладыя? Як нараджаюцца дружбы старэйшых? Не шкадаваць жа маладым, што іх не можа зблізіць такое няпачасце, як вайна!

Відаць, мала нарад маладых. І трэба было б, мусіць, наладзіць сумесныя паэзійныя, камандзіроўкі — на два трыдні, на месяц, дзе б знаёмліліся, пачыналі сябраваць, цікавіцца творчасцю адзін аднаго. Парадаскальна, але факт: толькі сёлетна я пазнаёміўся і пасябраваў з рускімі паэтамі Алегам Шасцінскім і Уладзімірам Саламовым, людзьмі майго пакалення. А пачынаў я разам, у канцы саракавых гадоў, дваццаці гадоў ішлі поруч, і была ў нас агульная цікакасць да Валгары — усё перакладчыкі. А вось не маглі сустрэцца! Трэба было паехаць усім разам на сімпозіум у Валгару, каб пазнаёміцца і пасябраваць.

■ ■ ■

— Беларускае літаратура вельмі добра перадае душу свайго народа...

Гэта — з выступлення Сяргея Сяргеевіча Смірнова.

— Вітаю сардэчна ўсіх удзельнікаў сустрэчы і асабліва сяброў — беларускіх пісьменнікаў, якія творча цудоўна прадстаўлялі і прадстаўляюць свой гераічны беларускі народ...

Гэта — з п'ямна, прысланага удзельнікам пасяджэння Героем Сацыялістычнай Працы Мікалаем Шханавым.

Таніх сардэчных слоў, слоў глыбокай павагі ў адрас Беларускай і яе літаратуры, было вельмі многа сказана 27 лістапада за «крутым сталом» Саюза пісьменнікаў СССР.

І таму шчырую, харошую размову, пра якую мы тут расказалі, можна назваць святочным абдымам, святочным поіскам рук дзювоў братэрскіх літаратур, дзювоў квітнёўчых сацыялістычных культур.

Ул. МЕХАУ, спец. кар. «Літаратуры і мастацтва».

Пятрусь Броўка, Янка Хялемскі і Мікалай Сідарэнка сустракаюцца не так і рэдка. І кожны раз ёсць пра што ўспомніць, пра што пагаварыць — усё такі за пяціма дзесяткі гадоў дружбы.

У Яўкі Брыля — добрая дружба з літаратурнай рэдакцыяй Усеазаапага радыё. Вось і гэты здымак зроблены ў момант, калі прадстаўнік рэдакцыі І. Гаўрылава дамаўляўся з Яніам Брылем аб яго чарговым выступленні перад мікрафонам.

Студэнты Літаратурнага інстытута Ала Кабаковіч (лева) і Тацяна Савіцкая рыхтуюцца стаць перакладчыцамі з беларускай мовы. Вядома, у іх ёсць шмат пытанняў да галоўнага рэдактара часопіса «Маладосць» Алесі Асіпенкі.

Фота А. КАРЗАНОВА.

